

VU Research Portal

Het EHRM en de geloofwaardigheid van een asielrelaas: de zaak R.C. t. Zweden

Geertsema, K.E.

published in
Migrantenrecht
2010

document version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Geertsema, K. E. (2010). Het EHRM en de geloofwaardigheid van een asielrelaas: de zaak R.C. t. Zweden. *Migrantenrecht*, (3), 133-136.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:
vuresearchportal.ub@vu.nl

Het EHRM en de geloofwaardigheid van een asielrelaas: de zaak R.C. tegen Zweden

Op 9 maart 2010 heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: Hof) een klacht van een Iraanse asielzoeker over artikel 3 EVRM gegrond verklaard.² Het Hof heeft uiterst grondig onderzoek gedaan naar de vraag of een risico op schending van artikel 3 EVRM dreigt bij uitzetting van de asielzoeker naar Iran. Zo beoordeelt het zelfstandig dat het asielrelaas van de klager geloofwaardig is. Ook meent het Hof dat de Zweedse autoriteiten nader medisch advies hadden moeten inwinnen, waardoor het zich in feite uitlaat over de bewijslastverdeling in de nationale procedure. Deze aspecten maken de uitspraak relevant voor de Nederlandse asielrechtpraktijk. Een bespreking.

De klager is een sjiitische moslim afkomstig uit het zuiden van Iran. In oktober 2003 vraagt hij asiel aan in Zweden op grond van het feit dat hij sinds 1997 bedreigd werd wegens zijn kritische uitlatingen over het Iraanse regime. In 2000 deed hij voor het eerst mee met een studentendemonstratie. Na zijn tweede deelname aan een dergelijke demonstratie op 9 juli 2001 werd hij gearresteerd en zat hij in totaal twee jaar in de gevangenis. Tijdens deze gevangenschap werd hij door de autoriteiten meerdere malen gemarteld. Iedere drie maanden moest hij voor een revolutionaire rechtbank verschijnen, hetgeen hij zelf beschrijft als een soort van religieuze terechtzitting. Hier vond geen inhoudelijke berechting plaats maar werd slechts zijn gevangenschap verlengd. Toen hij op 19 juli 2003 weer voor de (revolutionaire) rechtbank moest verschijnen, wist hij vanuit het rechtsgebouw met hulp van aanwezige vrienden te ontsnappen, waarna hij naar Zweden vluchtte. De klager stelt dat hij nooit lid is geweest van een politieke partij of organisatie en nooit strafrechtelijk is veroordeeld. Verder beroept hij zich op medische en psychische klachten. Een huisartsverklaring van 4 februari 2005 bevestigt verschillende op het lichaam aanwezige littekens waarvan de huisarts het vermoeden heeft dat die veroorzaakt zijn door de marteling tijdens zijn gevangenschap, die klager heeft beschreven.

1 Het oordeel van de Zweedse autoriteiten en rechters

De Zweedse immigratiedienst (*Migrationsverket*) wijst de asielaanvraag af omdat de dienst het asielrelaas ongeloofwaardig vindt op grond van de volgende elementen:

- R.C. is nooit lid geweest van een politieke partij of organi-

satie en had geen leidende rol in de organisatie van demonstraties;

- de procedures voor de revolutionaire rechtbanken zijn over het algemeen niet openbaar, waardoor de ontsnapping van R.C. niet geloofwaardig is;
- het relaas is op geen enkele manier onderbouwd, waardoor niet is aangetoond dat de Iraanse autoriteiten hem zoeken;
- de huisartsverklaring levert geen bewijs op dat de medische klachten van R.C. werkelijk het gevolg zijn van mishandeling of marteling.

Tijdens de gerechtelijke procedures die volgen na de afwijzing van de asielaanvraag voegt klager nog enkele elementen toe aan zijn asielrelaas. Hij voert onder meer aan dat hij wel betrokken was bij de organisatie van de demonstratie in 2001 en dat de rechtbankzittingen wel degelijk toegankelijk waren voor publiek. Hij overlegt nog vier medische verklaringen die herhalen dat hij is gemarteld in het verleden en dat hij inmiddels depressief is.

De Zweedse rechtbank in eerste aanleg (in dit geval bestaande uit vier rechters van wie drie lekenrechters) verklaart met drie stemmen tegen één het beroep ongegrond. R.C. is pas laat gekomen met zijn verklaring dat hij de demonstratie in 2001 ook organiseerde, hetgeen de geloofwaardigheid van die verklaring niet ten goede komt. De rechtbank acht onaannemelijk dat klager bij terugkeer gezocht wordt door de Iraanse autoriteiten, omdat hij niet lid is van een politieke partij. Verder is volgens de Zweedse rechters de ontsnapping tijdens de zitting voor de revolutionaire rechtbank ongeloofwaardig, gezien de beschikbare informatie over het functioneren van deze rechtbanken.

NOTEN

- 1 Met dank aan prof. mr. T.P. Spijkerboer en mr. H.E. Helmink voor hun commentaar op een eerdere versie van dit stuk.
- 2 EHRM, 9 maart 2010, appl. nr. 41827/07 (R.C. t. Zweden), te raadplegen via de HUDOC database op <http://www.echr.coe.int>.
- 3 EHRM, 20 januari 2009, nr. 32621/06, JV 2009/74.
- 4 EHRM, 28 februari 2008, nr. 37201/06, NAV 2008/7, JV 2008/131 m.nt. Wouters.
- 5 EHRM, 8 maart 2007 (decision, Collins en Akazabie t. Zweden), nr. 23977/05; en EHRM, 21 juni 2005 (decision, Matsiukhina en Matsiukhin t. Zweden), nr. 31260/04.
- 6 Saadi t. Italië, par. 129. Het Hof heeft dit herhaald in NA t. Verenigd Koninkrijk, par. 111, 112.
- 7 In Said t. Nederland is onbetwist dat Said een deserteur is en alleen daarom al een EVRM-risico loopt bij terugkeer naar Eritrea. Het feit dat de ontsnapping ongeloofwaardig is, wordt door het Hof buiten beschouwing gelaten. In F.H. t. Zweden wordt uiteindelijk geen EVRM-risico aangenomen, maar pas na een intensieve beoordeling, waaronder de geloofwaardigheid van het relaas.
- 8 Dit is een ander argument dan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State aanvoert voor een marginale rechterlijke toetsing van de geloofwaardigheid van het relaas. De Afdeling stelt immers dat de IND veel vergelijkingsmateriaal heeft, zowel in gehoren van andere asielzoekers als in algemene informatie over het land van herkomst, waardoor de IND de beoordeling geobjectieerd en vergelijkenderwijs kan verrichten. De rechter is hiertoe volgens de Afdeling niet in staat, zie ABRvS, 27 januari 2003, JV 2003/103, r.o.2.4.6.
- 9 De Estlandse rechter Maruste meent in N. t. Finland (EHRM, 26 juli 2005, nr. 38885/02) dat de beoordeling van de geloofwaardigheid door de nationale autoriteiten moet worden uitgevoerd. De Nederlandse rechter Thomassen meent in Said t. Nederland dat artikel 3 EVRM juist een procedurele waarborg biedt in de geloofwaardigheidsbeoordeling, waardoor de internationale rechter daar ook zelf over kan oordelen. In R.C. t. Zweden meent de Zweedse rechter Fura dat het Hof niet had mogen afwijken van het geloofwaardigheidsoordeel van de Zweedse autoriteiten.
- 10 Zie bijvoorbeeld EHRM, 28 september 1998 (Assenov t. Bulgarije), *Reports* 1998-VII, p. 3290 § 102; EHRM, 11 april 2000 (Sevtap Vesnedaroglu t. Turkije) *EHRC* 2000/48; en EHRM, 3 juli 2008 (Chember t. Rusland), *EHRC* 2008/104; zie ook Harris, O'Boyle & Warbrick *Law of the European Convention on Human Rights*, Oxford: Oxford University Press, 2009, p. 108-111. Rechter Thomassen acht in haar concurring opinion bij het arrest Said t. Nederland deze uit artikel 2 en 3 EVRM voortvloeiende procedurele verplichting van toepassing bij de beoordeling van de geloofwaardigheid van een asielrelaas. Er is mij echter geen zaak bekend waarin het Hof dit heeft bevestigd.
- 11 Vgl. EHRM, 5 juli 2005 (Said t. Nederland), par. 53, waarin de Nederlandse autoriteiten het relaas ongeloofwaardig vonden op basis van de gestelde ontsnapping. Het Hof oordeelde dat de ontsnapping weliswaar opmerkelijk is, maar dat dit niet wegneemt dat het relaas met betrekking tot de deserteur in grote lijnen geloofwaardig is.
- 12 EHRM, 17 juli 2008, nr. 25904/07, par. 134-136.
- 13 Zie onder andere EHRM, 19 februari 1998, nr. 25894/94, par. 45.
- 14 Zie ministerie van Buitenlandse Zaken, Algemeen Ambtsbericht Iran, januari 2010, onder andere par. 2.2.1, p. 28 en par. 3.3.2 (<http://www.minbuza.nl/nl/Actueel/Ambtsberichten>).
- 15 De bewijslastverdeling betreft de uitleg van wettelijke regels, in het asielrecht art. 4:2 lid 2 Awb jo. art. 3:2 Awb jo. art. 31 Vw, hetgeen zonder terughoudendheid door de rechter behoort te worden getoetst, zie Y. Schuurmans, *Bewijslastverdeling in het bestuursrecht*, Leiden: Kluwer 2005, p. 284.
- 16 Zie ABRvS, 23 mei 2008, JV 2008/292, AB 2009/11, NAV 2008/41.
- 17 Al schuift de Afdeling enigszins op nu de vermoedens over de toekomst door de rechter zonder terughoudendheid moeten worden getoetst (ABRvS, 21 juli 2009, JV 2009/378) en ook het beoordelingskader uit de Vreemdelingencirculaire op dit punt moet worden aangepast (ABRvS, 17 februari 2010, JV 2010/139).
- 18 Zie WBV 2009/17 en Vc C14/4.4; zie nader M. Stolwijk, 'Medisch onderzoek als steunbewijs: een onderzoek naar de beslispraktijk' A&MR 2010 nr. 1, p. 17-27; H. Tiemersma, 'De rol van medische advisering', NAV 2006 nr. 1; en ACVZ, 'Briefadvies Medische aspecten asiel/regulier', 2 april 2008.
- 19 Zie M. Stolwijk, 'Medisch onderzoek als steunbewijs: een onderzoek naar de beslispraktijk', A&MR 2010 nr. 1, p. 17-27.
- 20 ABRvS, 24 februari 2005, JV 2005/158.

Ook is onvoldoende bewezen dat R.C. is gemarteld. De medische problemen zijn voorts niet zwaarwegend genoeg voor een verblijfsvergunning op humanitaire gronden. Eén van de lekenrechters meent dat het relaas wel geloofwaardig is en dat R.C. daarom erkend zou moeten worden als vluchteling. Het hoger beroep dat volgt wordt ongegrond verklaard. Het Straatsburgse Hof wijst vervolgens een 'interim measure' toe op grond waarvan klager niet wordt uitgezet.

2 Het onderzoek van het Hof

Het Hof begint het onderzoek naar een mogelijke schending van artikel 3 EVRM (hierna: EVRM-schending) met het verzoek aan klager om een forensisch medisch rapport te overleggen. Een medisch deskundige stelt een rapport op en oordeelt daarin dat de verschillende verwondingen en littekens zeer waarschijnlijk zijn ontstaan in 2001, overeenkomstig de verklaringen van klager. De bevindingen van de medisch deskundige spreken een zeer sterk vermoeden uit dat de klager in het verleden is gemarteld. Behalve dit verzoek om een medisch rapport, onderzoekt het Hof de algemene informatie over Iran, waarbij het citeert uit een rapport van Amnesty International uit 2009 waaruit zou volgen dat de terechtzittingen voor de revolutionaire rechtbanken in Iran niet openbaar zijn (par. 33). Voorts is het opvallend dat rapporten van de Britse en Deense immigratiediensten worden geciteerd over de situatie voor terugkerende Iraniërs op het vliegveld in Teheran die Iran indertijd illegaal verlaten hebben (par. 35 en 36).

3 Het beoordelingskader van het Hof

Zoals gebruikelijk zet het Hof eerst enkele algemene beginselen ten aanzien van artikel 3 EVRM uiteen. Het Hof doet dat in deze zaak op dezelfde wijze als in F.H. tegen Zweden.³ Het eerste algemene beginsel wordt genoemd in paragraaf 48 en is een verwijzing naar het arrest Saadi t. Italië,⁴ waarin wordt benadrukt dat uitzetting achterwege moet worden gelaten indien sterke argumenten aannemelijk maken dat een schending van artikel 3 EVRM dreigt bij uitzetting.

Vervolgens besteedt het Hof in paragraaf 49 kort aandacht aan de vraag of wellicht sprake is van een algemeen risico, zonder individualiseerbare aspecten, op schending van artikel 3 EVRM (hierna: EVRM-risico) bij terugkeer naar Iran. Ondanks de vele mensenrechtenschendingen in Iran acht het Hof een dergelijk algemeen risico niet aanwezig. Van belang zijn paragraaf 50 en 51 (een herhaling van paragraaf 95 en 96 in F.H. tegen Zweden), waarin wordt gewezen op de geloofwaardigheidsbeoordeling in asielzaken. Het Hof verwijst naar twee niet-ontvankelijkheidsbeslissingen⁵ waarin het heeft overwogen dat bij de beoordeling van de geloofwaardigheid van het asielrelaas en de beoordeling van documenten ter staving van dat relaas vaak het voordeel van de twijfel gegeven moet worden gezien de moeilijke bewijspositie waarin asielzoekers zich bevinden. Als de gegeven informatie echter sterke redenen geeft om te twijfelen aan de waarheid van hetgeen de asielzoeker heeft voorgelegd, dan moet de asielzoeker een toereikende verklaring geven voor de vermeende tegenstrijdigheden. Het is aan de asielzoeker om een begin van bewijs te leveren om aan te tonen dat sterke redenen ('substantial grounds') aanwezig zijn om te geloven dat artikel 3 EVRM zal worden geschonden bij terugkeer. Als dat begin van bewijs er is, is het vervolgens aan de overheid, in dit geval de Zweedse, om elke twijfel over dat bewijs weg te nemen.

Het Hof overweegt dat als volgt: "In principle, the applicant has to adduce evidence capable of proving that there are substantial grounds for believing that, if the measure complained of

were to be implemented, he would be exposed to a real risk of being subjected to treatment contrary to Article 3. Where such evidence is adduced, it is for the Government to dispel any doubts about it.”

4 Bewijslastverdeling en geloofwaardigheid

Op zich is de bewijslastverdeling die het Hof in deze paragrafen uiteenzet niet nieuw. Het Hof verwijst zelf naar paragraaf 167 van het arrest N. tegen Finland, waarin echter nog niet de zinsnede is opgenomen dat het aan de overheid is om twijfel over het bewijs weg te nemen. Die formulering, “it is for the Government to dispel any doubts about it”, hanteert het Hof sinds het arrest Saadi tegen Italië.⁶ De bewijslastverdeling die het Hof als algemeen beginsel formuleert, ziet op het aannemelijk maken van een mogelijk EVRM-risico. De beoordeling van de geloofwaardigheid van het asielrelaas is slechts een onderdeel van de vaststelling van een EVRM-risico. In zaken waarin de geloofwaardigheid van het relaas wordt betwist, kan het Hof de beoordeling van de nationale autoriteiten niet zomaar negeren. In zaken als Saïd tegen Nederland en FH tegen Zweden laat het Hof zien dat ondanks de conclusie van de nationale autoriteiten dat een asielzoeker een ongeloofwaardig asielrelaas heeft, elementen daaruit nog steeds kunnen leiden tot een EVRM-schending.⁷

Het lijkt alsof het Hof een wankel evenwicht in stand moet houden tussen enerzijds de nationale procesautonomie waarbinnen het aan

staten is hun asielprocedure in te richten en anderzijds het zorgvuldig eigen onderzoek dat het Hof noodzakelijk acht voor een vaststelling van een schending van een absolute norm als artikel 3 EVRM. Het respect voor de nationale besluitvorming erkent het Hof in R.C. tegen Zweden door te stellen dat de nationale autoriteiten, zowel bestuursorgaan als rechters, het beste in staat zijn om de geloofwaardigheid van een relaas te beoordelen, omdat zij de asielzoeker in persoon zien en horen en daardoor het gedrag het beste kunnen beoordelen.⁸

Toch meent het Hof in dit specifieke geval te moeten afwijken van het nationale bestuurlijke en rechterlijke oordeel over de geloofwaardigheid (paragraaf 52). Verschillende dissenting opinions laten zien dat dit een aspect is van artikel 3 EVRM-zaken waarover de Straatsburgse rechters het maar moeilijk eens kunnen worden.⁹ Dat het gevoelig ligt om af te wijken van het oordeel van de nationale autoriteiten, meen ik ook te lezen in de opmerking van het Hof dat één van de Zweedse lekenrechters wel meende dat het relaas van R.C. geloofwaardig was; alsof dit de beslissing van het Hof ondersteunt. Het Hof oordeelt dat het asielrelaas de gehele procedure consistent is gebleven, en dat bepaalde onzekerheden, zoals de ontsnapping, niet de algehele geloofwaardigheid van het relaas ondermijnen.

Na het terzijde schuiven van de nationale geloofwaardigheidsbeoordeling krijgen de Zweedse autoriteiten vervolgens in paragraaf 53 een tik op de vingers voor wat betreft het vervullen van hun onderzoeksplicht. De medische verklaring van de huisarts die R.C. in de besluitvormingsfase heeft overgelegd, was volgens het Hof al voldoende begin van bewijs dat hij het slachtoffer is geweest van onmenselijke behandeling of foltering. Deze verklaring betreft geen deskundigenrapport op het gebied van letsel als gevolg van foltering. Toch heeft R.C. volgens het Hof met deze verklaring voldaan aan de bewijslast (het Hof noemt het zelfs een ‘prima facie case’ wat betreft de herkomst van de littekens), waardoor het vervolgens aan de Zweedse immigratie-

dienst is om een deskundigenrapport op te laten stellen om elke twijfel over de herkomst van de littekens weg te nemen: “the Migration Board ought to have directed an expert opinion be obtained as to the probable cause of the applicant’s scars where he had made out a prima facie case as to their origin”. Het Hof benadrukt hier de onderzoeksplicht van het bestuursorgaan op grond waarvan het bestuur de plicht heeft om relevante feiten te verifiëren, zeker in gevallen waar mogelijk sprake is van marteling of foltering. In deze redenering van het Hof is een procedurele verplichting voor staten te lezen tot het doen van zorgvuldig en efficiënt onderzoek in artikel 3 EVRM-zaken. Het Hof verklaart de klacht echter niet expliciet op dit punt gegrond, terwijl het dat wel in vele niet-asielzaken heeft gedaan.¹⁰

5 De beoordeling door het Hof

In het onderzoek van het Hof naar een mogelijk EVRM-risico lijken twee aspecten doorslaggevend voor de conclusie dat R.C. een reëel risico loopt op foltering of een onmenselijke of vernederende behandeling bij terugkeer naar Iran. Allereerst geeft de inhoud van het forensisch medisch rapport volgens het Hof vol-

Het Hof laat in R.C. tegen Zweden mooi zien hoe een intensief en zorgvuldig onderzoek, de ‘rigorous scrutiny’, van het EVRM-risico eruitziet.

doende aanleiding om aan te nemen dat R.C. het slachtoffer is geweest van foltering. Daarmee onderbouwt dit medisch bewijs het asielrelaas. Het tweede aspect betreft de beoordeling van de algemene landeninformatie. In paragraaf 54 en 55 stelt het Hof vast dat de verklaringen van R.C. over de demonstraties en de ondergane foltering in overeenstemming zijn met de beschikbare landeninformatie. R.C. heeft daardoor aannemelijk gemaakt dat hij in het verleden slachtoffer is geweest van een EVRM-schending. De informatie van Amnesty, die het oordeel van de Staat onderbouwt dat de ontsnapping ongeloofwaardig is, lijkt geen rol te spelen.¹¹ De bewijslast voor het risico dat hij zal lopen bij terugkeer, het toekomstige risico, ligt bij de Staat die hem wil uitzetten.

Bij de beoordeling van het toekomstige risico speelt enerzijds de huidige gespannen situatie in Iran een rol en anderzijds het specifieke risico dat Iraniërs lopen die indertijd illegaal het land hebben verlaten. Hier volgt het Hof de toetsing die het in NA tegen het Verenigd Koninkrijk uiteen heeft gezet, waarin eveneens de situatie voor Tamils direct na terugkeer op het vliegveld in Colombo een grote rol speelde bij de vaststelling van het EVRM-risico.¹² Het Hof vindt het waarschijnlijk dat de Iraanse autoriteiten extra aandacht aan R.C. zullen geven op het vliegveld na terugkeer, omdat niet weersproken is dat hij indertijd Iran illegaal heeft verlaten.

Al deze factoren samen leiden tot een EVRM-risico. Opmerkelijk is dat het Hof de situatie voor teruggekeerde Iraniërs op het vliegveld meeweegt, omdat het lijkt alsof dit element in de nationale procedure geheel geen rol heeft gespeeld. Het Hof laat in R.C. tegen Zweden mooi zien hoe een intensief en zorgvuldig onderzoek, de ‘rigorous scrutiny’, van het EVRM-risico eruitziet. Daarbij hoort een eigen beoordeling door het Hof van de geloofwaardigheid van het asielrelaas. Voorts wordt duidelijk dat het Hof grote waarde hecht aan medisch bewijs, met name als het foltering betreft. Bij een geringe indicatie dat fol-

tering heeft plaatsgevonden, ligt de bewijslast daaromtrent bij de Staat en niet bij de asielzoeker. Dat het Hof daarmee mogelijk treedt in de nationale procesautonomie, een belangrijk beginsel in de toepassing van het EVRM,¹³ lijkt het Hof niet te deren.

6 Tot slot: een Nederlands effect?

In de Nederlandse context is de uitspraak R.C. tegen Zweden van belang voor het asielbeleid voor Iran en voor enkele bewijs-technische aspecten van de asielprocedure: de rechterlijke toetsing van de bewijslastverdeling en de bewijswaardering van medische stukken.

Allereerst enkele opmerkingen over de mogelijke gevolgen voor het Nederlandse beleid voor Iran, zoals dat is neergelegd in WBV 2007/15. Uit dit WBV blijkt verhoogde aandacht voor studenten en arbeiders die hebben deelgenomen aan demonstraties. Het Hof overweegt in paragraaf 54 echter dat niet alleen studenten- en arbeidersdemonstranten extra risico lopen maar dat "anyone who demonstrates or in any way opposes the current regime is at risk of being detained and ill-treated or tortured". Deze overweging is gebaseerd op het World Report 2009 van Human Rights Watch en op het Amnesty International Report 2009 (zie paragraaf 33 van het arrest). In januari 2010 heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken een nieuw ambtsbericht over Iran uitgebracht, dat de bronnen noemt die het Hof aanhaalt. Uit het ambtsbericht blijkt op verschillende plaatsen dat demonstranten, ongeacht hun achtergrond, worden gearresteerd en in detentie worden mishandeld en gefolterd.¹⁴ Het ambtsbericht en de uitspraak van het Hof lijken mij voldoende aanleiding geven om het asielbeleid voor Iran te wijzigen.

Een tweede aandachtspunt naar aanleiding van dit arrest betreft de bewijslastverdeling ('adduce evidence capable of proving'). Op grond van de jurisprudentie van het Hof is het van belang om in iedere asielzaak na te gaan of de asielzoeker een begin van bewijs heeft geleverd, en of de overheid elke twijfel heeft weggenomen. Dit aspect van de asielprocedure behoort de Nederlandse rechter indringend te toetsen.¹⁵ In haar uitspraak van 23 mei 2008¹⁶ stelt de Afdeling vast dat de asielzoeker heeft voldaan aan de bewijslastverplichting ex artikel 31, eerste lid, Vw maar dat de staatssecretaris onvoldoende tegenbewijs heeft geleverd. Of om met de woorden van het Hof te spreken: "niet elke twijfel heeft weggenomen". Bepaalde elementen van het relaas had de staatssecretaris volgens de Afdeling kunnen verifiëren en bepaalde conclusies van de staatssecretaris konden niet zonder meer uit de beschikbare algemene bronnen getrokken worden. De wijze van toetsen die de Afdeling in deze zaak hanteert, sluit aan bij de jurisprudentie van het Straatsburgse Hof. Echter met uitzondering van de geloofwaardigheidsbeoordeling: die blijft voor de Nederlandse rechter terughoudend¹⁷ terwijl het Hof op dat punt een intensief onderzoek en een eigen beoordeling laat zien. Nederlandse jurisprudentie over de bewijslastverdeling lijkt beperkt tot de uitspraak van 23 mei 2008. Oorzaak daarvoor zou onder andere kunnen liggen in het feit dat zowel de staatssecretaris als de Afdeling hoge eisen stelt aan de inhoud van de bewijsstukken. Dat brengt mij bij enkele afsluitende opmerkingen over de wijze waarop het Hof het medisch bewijs waardeert in de zaak R.C. tegen Zweden.

Wat betreft de bewijswaardering roept de uitspraak van het Hof vragen op over de manier waarop de staatssecretaris omgaat met medisch bewijs in de asielprocedure. Op basis van de verklaring van een huisarts dat littekens zeer waarschijnlijk te maken hebben met de beschreven foltering acht het Hof aanne-

melijk dat R.C. is gefolterd of onmenselijk is behandeld in het verleden. De staatssecretaris blijft echter volhouden dat medisch bewijs niet de causaliteit kan aantonen tussen bijvoorbeeld littekens en een gestelde marteling en daardoor in beginsel geen rol speelt in de besluitvorming.¹⁸ Onderzoek van de Medische Onderzoeksgroep van Amnesty International lijkt weliswaar in een beperkt aantal zaken wel een rol te spelen in de besluitvorming, maar andere medische bewijsstukken zoals huisartsenverklaringen, niet.¹⁹ Ook volgens de Afdeling maakt een verklaring van een verpleegkundige over een verband tussen littekens en marteling de gestelde marteling niet aannemelijk.²⁰ Nu het Hof zich in R.C. tegen Zweden expliciet richt tot het bestuursorgaan wat betreft het vervullen van de onderzoeksplicht, lijkt mij dat de waarde die het Hof hecht aan medische verklaringen over een mogelijk verband tussen littekens en foltering moet worden overgenomen in nationale asielprocedures. •